

اولویت‌بندی ابعاد و مؤلفه‌های اطلاعات جنایی در کشف سرقت خودرو

تاریخ پذیرش: ۹۳/۰۱/۲۰

تاریخ دریافت: ۹۳/۰۸/۲۲

از صفحه ۱۰۵ تا ۱۲۴

محمدحسن قدرت‌آبادی^۱، حمزه احمدی^۲

چکیده

سرقت خودرو یکی از مهم‌ترین جرایم علیه اموال و مالکیت افراد است که در اغلب موارد، وقوع آن علاوه بر ایجاد مشکلات عدیده مالی و معیشتی برای مالباختگان، می‌تواند به عنوان ابزار ارتکاب سایر جرایم مانند سرقت مسلحانه، آدم‌ربایی، حمل و نقل مواد مخدر، قاچاق کالا و... مورد استفاده بزحکاران قرار گیرد. از آنجایی که اطلاعات جنایی به عنوان یک مرکز نوظهور در ساختار پلیس آگاهی با ابعاد گوناگون می‌تواند در کشف سرقت خودرو نقش به‌سزایی ایفا کند. این تحقیق با هدف «شناخت نقش ابعاد اطلاعات جنایی در کشف سرقت خودرو» با ماهیت کاربردی و با بهره‌گیری از روش توصیفی-پیمایشی با استفاده از ابزار پرسش‌نامه انجام است. جامعه آماری تحقیق، کارآگاهان و افسران تحقیق اطلاعات جنایی پلیس آگاهی و تجسس کلاتری ها و قضات دادگستری تهران هستند که به صورت تمام شمار انتخاب شده‌اند. نتایج تحقیق نشان می‌دهد که از میان ابعاد انتخاب شده اطلاعات جنایی، بعدانسانی با ضریب ۲/۹۵، بعد اطلاعاتی با ضریب ۱/۸۸ و بعد فنی و مخابراتی با ضریب ۱/۱۸ به ترتیب بیش‌ترین نقش را در کشف سرقت خودرو داشته‌اند.

کلیدواژه‌ها

اطلاعات جنایی، بعدانسانی، بعد فنی و مخابراتی، بعد اطلاعاتی، سرقت خودرو، کشف جرم.

۱- دانشجوی دکترای امنیت ملی دانشگاه عالی دفاع ملی، نویسنده مسئول: gh43.mohamad@gmail.com

۲- کارشناس ارشد کشف جرایم دانشگاه علوم انتظامی امین

مقدمه

در سده اخیر، زندگی بشر آمیخته با بهره‌گیری از انواع فناوری‌های ساخته دست خود بوده که در این میان وسایل حمل و نقل، نقش اساسی دارد. به طوری که زندگی امروزی بدون وسایط نقلیه‌ی موتوری زمینی تقریباً غیر ممکن بوده و استفاده از وسایط نقلیه در حمل بار، مسافر و جابجایی‌ها، امری گریز ناپذیر است. به تبع آن نیز جرایم مرتبط با وسایط نقلیه از جمله سرقت، تصادفات و غیره ظهور و بروز یافته است. که در میان این جرایم، آنچه نتیجه عمل عمدی است سرقت وسایط نقلیه است. تهران بزرگ نیز به عنوان پایتخت کشور با داشتن قریب به ۶/۵ میلیون دستگاه خودرو (سایت ناجا، ۱۳۸۹) در حال تردد، بستر فعالیت مجرمانه سارقان خودرو قرار گرفته است. لذا کشف خودروهای سرقتی با توجه به شرح وظایف نیروی انتظامی^۱ به عنوان یک وظیفه ذاتی پلیس آگاهی و یک مأموریت اساسی مدنظر بوده که در این راستا، بررسی نقش ابعاد اطلاعات جنایی به عنوان مرکزی نوظهور در ساختار پلیس آگاهی در کشف سرقت خودرو هدف این تحقیق است.

امروزه نقش خودرو در زندگی روزمره قابل انکار نیست. نیازهای مختلف بشر در جوامع امروزی اعم از نیاز به وسیله نقلیه برای جابجایی، حمل بار و مسافر و... زمینه تولید انواع خودروها را از نوع سواری، باری، کشاورزی، راهسازی و غیره فراهم کرده است. یکی از مسائل و مشکلاتی نیز که این روزها امنیت و آسایش عمومی و فردی شهروندان را تهدید می‌کند، سرقت خودرو است. براساس قوانین موجود، کشف جرایم و از جمله سرقت از وظایف پلیس آگاهی است و سرقت خودرو از جمله جرایمی محسوب می‌شود که نسبت به سایر جرایم از فراوانی بیشتری برخوردار بوده و عواقب ناشی از ارتکاب آن علاوه بر ایجاد احساس ناامنی در سطح جامعه، موجب بروز مشکلات عدیده برای مالباختگان را فراهم می‌کند. تنوع تولید خودروهای داخلی و کثرت استفاده از آنها توسط آحاد افراد جامعه و همچنین ضریب پایین امنیت آنها در مقابل سرقت، زمینه را برای فعالیت بیشتر سارقان مساعد کرده و سبب افزایش وقوع سرقت خودرو در سال‌های اخیر نسبت به سال‌های گذشته شده است. در مقابل،

۱- ردیف ۵، بند ۸، ماده ۴ قانون ناجا مصوب ۱۳۶۹، کشف جرایم را به نیروی انتظامی محول کرده است.

مردم و مالباختگان نیز انتظار دارند پلیس آگاهی به‌عنوان متولی اصلی و مرجع تخصصی برخورد با سارقان خودرو، علاوه بر مبارزه جدی با سارقان، زمینه کشف و استرداد اتومبیل مسروقه آنان را در حداقل زمان ممکن فراهم کند. با توجه به اینکه در سال‌های اخیر معاونتی تحت عنوان اطلاعات جنایی با ابعاد مختلف مأموریتی به‌منظور ارائه اطلاعات تخصصی در پلیس آگاهی تشکیل شده است، ایجاب می‌کند که بدانیم ابعاد مختلف اطلاعات جنایی چه نقشی در کشف سرقت خودرو در پلیس آگاهی تهران بزرگ ایفا می‌کند.

بسیاری از بزهکاران در ارتکاب سایر جرایم از خودروهای مسروقه استفاده کرده و پس از ارتکاب جرم آن را رها می‌کنند و با توجه به اینکه در ارتکاب اکثر قریب به اتفاق جرایم، سرقت خودرو نیز به وقوع می‌پیوندد، لذا این جرم به مادر جرایم مشهور شده است. برخی از بزهکاران سرقت خودرو را به‌عنوان شغل و منبعی برای کسب درآمد انتخاب و کسب سود بیش‌تر، آنها را بر آن داشته تا علاوه بر ارتکاب سرقت در سطح گسترده به‌صورت حرفه‌ای با سازماندهی و تقسیم کار اقدام به تشکیل باند کرده و در این راستا به اهداف مجرمانه‌ی خود دست یابند و از طرفی آثار وقوع سرقت خودرو در احساس نامنی غیر قابل انکار است و عواقب مالی و روانی حاصل از عملکرد سارقان برای مالباختگان که غالباً از اقشار ضعیف و کم‌درآمد جامعه هستند نیز قابل توجه است. بنابراین در راستای برخورد جدی با سارقان، بررسی نقش ابعاد اطلاعات جنایی شامل بعد انسانی (پرسنل اطلاعاتی، کنترل مجرمان حرفه‌ای و سابقه‌دار، استفاده از منابع و مخبرین و...)، بعد اطلاعاتی (بانک‌های اطلاعاتی برون و درون سازمانی، تجزیه و تحلیل جرم، تعقیب و مراقبت و تعاملات درون و برون سازمانی و...) و بعد فنی (ابزارآلات و تجهیزات اطلاعاتی، ارتباطی و مخابراتی) در کشف سرقت خودرو ضرورت و اهمیت ویژه‌ای دارد. لذا این تحقیق با هدف «شناخت نقش ابعاد اطلاعات جنایی در کشف سرقت خودرو در تهران بزرگ» انجام پذیرفته است. این پژوهش به این سوال اساسی پاسخ می‌دهد که به چه میزان ابعاد اطلاعات جنایی در کشف جرم سرقت خودرو در تهران بزرگ نقش دارد؟

پیشینه تحقیق

دارایی فرد (۱۳۸۶) در پایان‌نامه خود به بررسی عوامل مؤثر در کشف خودروهای مسروقه می‌پردازد. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد عواملی از قبیل تقویت نیروی انسانی از نظر کمی و کیفی، آموزش تخصصی، جلب مشارکت مردمی و نیز تعامل و همکاری با سایر سازمان‌ها و مؤسسات درون و برون سازمانی در کشف خودروهای مسروقه تأثیر دارند.

امیدی (۱۳۸۹) در تحقیق خود با عنوان «بررسی عوامل مؤثر بر توانمندسازی پلیس آگاهی در کشف خودروهای مسروقه» به این نتایج دست یافته که عواملی از قبیل مهارت و تخصص کارآگاهان پلیس آگاهی، دسترسی به ابزارهای مرتبط با تصمیم‌گیری (عوامل نرم افزاری مانند بهره‌برداری از بانک‌های اطلاعاتی)، استفاده از فناوری‌های نوین و میزان جریان باز اطلاعات (تعامل فراسازمانی) بر توانمندسازی پلیس آگاهی در کشف خودروهای مسروقه تأثیر دارند.

راهداری و جوانمرد (۱۳۹۳) در تحقیق خود با عنوان «علل افزایش سرقت‌های به عنف جاده‌ای» به بررسی عوامل سازمانی و برون سازمانی مؤثر بر افزایش سرقت‌های به عنف جاده‌ای به ویژه سرقت‌های به عنف خودروبی در منطقه غرب تهران پرداخته‌اند. نتایج این تحقیق نشان می‌دهد که عوامل اقتصادی (بیکاری، فقر و تورم)، عوامل اجتماعی - فرهنگی (ضعف در ترویج فرهنگ اسلامی و آموزش مردم) و عوامل جغرافیایی (شرایط و موقعیت خاص منطقه‌ای) در کنار عوامل انتظامی از جمله کمبود نیروی انسانی و تجهیزات پلیسی، ضعف در پوشش مناطق آلوده جاده‌ای و عدم برخورد مناسب با مجرمان حرفه‌ای از عوامل مؤثر بر افزایش سرقت‌های خودروبی به عنف جاده‌ای است.

مبانی نظری تحقیق

اطلاعات جنایی مجموعه‌ای از اطلاعات است که در رابطه با انواع جرایم، مجرمان و گروه‌های جنایتکاری شناخته شده یا مورد سوء ظن، توسط نیروهای پلیس جمع‌آوری، تلفیق، تحلیل، ثبت و گزارش می‌شود. اطلاعات جنایی بیشتر زمانی سودمند است که سر و کار نیروهای پلیس، گروه‌های جنایتکاری سازمان یافته باشد. با این که

مدت زیادی است اهمیت اطلاعات جنایی در فعالیت پلیس آگاهی درک شده است اما، در سال‌های اخیر در قالب یک مفهوم علوم کارآگاهی شکلی برجسته به خود گرفته است. تحلیل اطلاعات جنایی بیش از ۳۰ سال است به‌عنوان ابزاری مفید در مقیاس بین‌المللی در خدمت نیروهای کشف جرم است. سازمان‌های بین‌المللی نظیر اینترپل، یورپل و همچنین برخی سازمان‌های خصوصی همگی در میان کارکنان خود از تحلیل اطلاعات جنایی بهره می‌گیرند (بیابانی، ۱۳۸۷: ۵۶).

یکی از آشکارترین پدیده‌های ناامنی در عصر ظهور فناوری، وجود ماشین و سرقت خودرو بوده که از اهمیت خاصی برخوردار است. زیرا سرقت آن علاوه بر اینکه یک جرم است از طرفی سبب سرعت بخشیدن به انجام گوناگون بزه‌ها در جامعه شده و زمینه ناامنی برای مال، جان و ناموس مردم را فراهم آورده و در نهایت امنیت و آسایش عمومی آنان را مختل می‌کند. لذا با سرقت خودرو انجام جرایم متنوع دیگر از قبیل سرقت از مغازه، منزل، آدم‌ربایی، قتل، راه‌زنی، ترور، اعمال منافی عفت، حمل و جاسازی مواد مخدر و قاچاق کالا، انواع کلاهبرداری، جاسازی مواد منفجره، انفجار، تخریب، اوراق کردن خودرو و سند نمره کردن آن متصور است. بنابراین به دلیل اهمیت سرقت خودرو و بکارگیری شکل‌های مختلف از آن در شتاب بخشیدن به انجام سایر جرایم، می‌توان این مقوله را به‌عنوان مادر سرقت‌ها نام برد (هاتفی اردکانی، ۱۳۸۴: ۹). سهولت سرقت اتومبیل ناشی از سهل‌انگاری مالکان، عدم بکارگیری وسایل ایمنی بازدارنده و تأخیری، عدم توجه به هشدارهای متخصصان به‌ویژه پلیس، کمبود پارکینگ‌های عمومی و سایر مسائل اجتماعی و خانوادگی متأثر از مسایل مادی - روانی و عاطفی به‌ویژه سست شدن مبانی دینی و عقیدتی و اخلاقی است که باعث گرایش عده‌ای از افراد سست‌عنصر و ضعیف‌النفس جامعه به‌خصوص افراد جوان و ناآگاه به این امر شده و مالکیت افراد را به‌خطر می‌اندازد (هاتفی اردکانی، ۱۳۸۴: ۱۵۲).

سارقان خودرو در کار خود تخصص و مهارتی را که در سارقان منزل و مغازه وجود دارد نیاز ندارند. سرقت خودرو به وسیله افراد حرفه‌ای و افراد عادی واقع می‌شود. سارقان حرفه‌ای خودرو دو گروه هستند: دسته‌ای که خودرو را در مقابل وجهی سرقت کرده و به گروهی دیگر تحویل می‌دهند. به این نحو که سارق با سفارش آن

گروه که ممکن است اوراقچی، قاچاقچی یا باندهای حرفه ای دیگر باشند، خودروی مورد نظر آنها را سرقت و در مقابل وجهی که از قبل مشخص شده و مبلغ آن هم در قبال قیمت خودرو بسیار ناچیز است خودروی مسروقه را به آنها تحویل می‌دهد. دسته دیگر برای خودشان کار می‌کنند. آنها هم وسیله نقلیه را با هدف‌های مختلفی سرقت می‌کنند. بعضی با سند سازی و دستکوبی موتور به فروش می‌رسانند و برخی قطعات و لوازم آن را جدا کرده و به فروش می‌رسانند. به این صورت که این افراد هر یک قطعات معینی را از اتومبیل مسروقه باز می‌کنند. سارق فقط لوازم تزئینی و سارق دیگر موتور خودرو را پیاده می‌کند. بعضی تخصص بالایی در باز کردن برداشتن گیربکس اتومبیل‌ها دارند و در مدت کوتاهی این کار را انجام می‌دهند. انتخاب قطعات برای جدا کردن بستگی به امکانات و آشنایی سارق با مالخران ویژه هر یک از آنها دارد.

بعضی از سارقان خودرو، آن را حرکت نمی‌دهند و درجا وسایل آن را سرقت می‌کنند. رادیو پخش، زاپاس، جک و... مورد دستبرد این قبیل سارقان قرار می‌گیرد. حتی چراغ‌های جلو و عقب خودروهای مدل بالا و آرم آنها نیز مورد دستبرد سارقان قرار می‌گیرد. بعضی از سارقان با قراردادادن تخته یا نبشی که از قبل با خود دارند یا به وسیله آجر و خالی کردن باد لاستیک، چرخ‌های اتومبیل را به سرقت می‌برند. سارقان خودرو از هر گروهی که باشند شگرد خاص خود را دارند. ولی در یک موضوع همه آنها دارای مهارت هستند و آن سرعت عمل زیاد در باز کردن هر نوع اتومبیل با هر نوع قفلی است (قربان حسینی، ۱۳۸۱: ۴۲).

ابعاد اطلاعات جنایی

الف) بعد انسانی: به کارگیری نیروهای متخصص، کارآموده و تحلیلگر (کارآگاه) در

۱- کارآگاه از نظر لغوی یعنی شخصی که کارآشنا، کارآموده و در حرفه و تخصص خود شایسته و کامل باشد. معادل انگلیسی و بین المللی کارآگاه Detective است. لازم به توضیح است همه پلیس‌ها مشمول عنوان کارآگاه نمی‌شوند و فقط کسانی که در عملیات پنهانی پلیس، پی جویی پرونده‌های جنایی، مبارزه با انواع سرقت و جرایم خاص کلاهبرداری و رایانه ای و اقتصادی و مواد مخدر شرکت دارند و به‌طور کلی به کلیه کارکنانی که در زمینه کشف جرم فعالیت دارند، کارآگاه اطلاق می‌شود (بیابانی و هادیانفر، ۱۳۸۴: ۴۸۹).

مأموریت‌های اطلاعات جنایی در کشف سرقت خودرو، همچنین جذب، استخدام و به کارگیری منابع و مخبرین^۱ در نشانگاه‌های از پیش تعیین شده را به‌عنوان بعد انسانی اطلاعات جنایی می‌توان نام برد.

ب) بعد اطلاعاتی: از آنجایی که اطلاعات، یک منبع اساسی برای هر سازمان به ویژه سازمان‌های امنیتی، انتظامی و... بوده، لذا ضروری است به درستی تعریف، ارزیابی و ارزش گذاری شود. حیطة کاربرد اشراف اطلاعاتی بسیار وسیع است و تحلیل‌گران اطلاعات جنایی دارای تخصص‌های مختلف از سرقت منزل و خودرو گرفته تا جرایم خشن، آدم ربایی، گروه‌گنجیری و سازمان یافته هستند. وظایف اشراف اطلاعاتی را می‌توان به پنج عنصر یعنی جمع آوری، پردازش، ثبت، تجزیه و تحلیل و انتشار اطلاعات تقسیم کرد.

جمع آوری اطلاعات: عبارت است از گردآوری آشکار و پنهان اخبار، اطلاعات، اسناد و مدارک و مشاهداتی که مورد نظر و احتیاج سازمان اطلاعاتی و پلیس است. جمع آوری پنهان جهت کسب خبر از منابع بسته و حفاظت شده با روش‌های گوناگون اطلاعاتی شامل جذب و انتخاب منابع و مخبرین، شنود و نفوذ تعیین عامل، تعقیب و مراقبت ثابت و متحرک و سایر موارد بکار می‌رود. جمع آوری آشکار نیز شامل جمع آوری از رسانه‌های صوتی و تصویری، مطبوعات، خبرگزاری‌ها، اطلاعات و آمارهای سازمان‌های دولتی یا خصوصی، مراکز و سایر موارد مشابه آن است (امیدی، ۱۳۸۹: ۱۲۶).

جمع آوری اطلاعات در خصوص شگرد کار و شیوه‌های ارتکاب جرم: احتمالاً این اطلاعات مهم‌ترین و مفیدترین اطلاعات برای شناسایی مجرم و نیز متداول‌ترین اطلاعاتی است که به عنوان مدرک به کار می‌روند. بعضی از سارقان همیشه روش مشابهی را برای ورود به منزل به کار می‌برند. بعضی

۱ - منبع فردی است که در استخدام و اختیار افسران یا مأموران بوده، طی برنامه‌ای از پیش تعیین شده فعالیت کرده و اخبار را جمع آوری و در اختیار هادی و رهبر عملیات قرار می‌دهد. مخبر نیز به فردی که با افسران و مأموران اطلاعاتی و کشف جرم همکاری داشته و اطلاعاتی را در زمینه آنچه که می‌بیند و می‌شنود در اختیار قرار داده و در اختیار و استخدام سازمان نمی‌باشد، اطلاق می‌شود (رهبریان، ۱۳۸۷: ۷۲).

دیگر همواره فجایع مشابهی را هنگام سرقت مرتکب می‌شوند و برخی از سارقان در سرقت اشیای خاصی تخصص دارند. همچنین در جاهایی که گروه‌های جنایی به ارتکاب جرایم خاص و روش‌های مخصوصی معروف هستند، همیشه نمی‌تواند وجود مجرمان جدیدی که به همان روش خاص مرتکب آن جرایم می‌شوند را نفی کرد. اطلاعات مربوط به شگرد کار برای محدود کردن شمار مظنون‌ها مفید هستند، اما نباید مأمور تحقیق را به این طرز تفکر که آنها تنها مظنونان ممکن هستند، ترغیب کند. مستندات دیگر هم لازم است و بازجو نباید برای کسب نتیجه سریع با تحمیل اعتراف، مجرم را به مخاطره بیاندازد. تغییر الگو و شگرد کار به یک کار اطلاعاتی خوب توسط پلیس به منظور ایجاد خط و مشی‌های جدیدی برای پیشگیری از جرم و شناسایی مظنونان بالقوه نیاز دارد (تاپمن، ۲۰۰۷: ۷۸؛ به نقل از احمدی، ۱۳۹۳: ۲۳).

تجزیه و تحلیل اطلاعات جنایی از شیوه‌های یکسانی بهره می‌گیرند که بر روی توسعه فرضیه‌ها، بازسازی مسیر حوادث جنایی فردی، شناسایی یک رشته جرایم مرتبط باهم، درک شبکه‌های جنایی و تجزیه و تحلیل حوزه و الگوهای فعالیت جنایی تأکید می‌کنند. در سال‌های دهه ۱۹۹۰ انواع راهبردهای تجزیه و تحلیل اطلاعات جنایی بررسی کامل‌تری شده است و تجزیه و تحلیل الگوی جرم نیز روشی شده است که غالباً در تعیین خط مشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. تبهکاران در حوزه‌های گوناگون جرم فعالیت می‌کنند و روش‌های آنان پیچیده‌تر و دقیق‌تر می‌شود. برای سازمان‌های مجری قانون نیز این نکته حائز اهمیت است که بتوانند روش‌های خود را جرح و تعدیل کنند (خبرنامه پلیس بین الملل، ۱۳۸۰: ۲۷).

اگر تجزیه و تحلیل را فرایند واکاوی مشکلات به منظور درک آنها تعریف کنیم، تجزیه تحلیل جرم به کاربرد این فرایند در داده‌های جرم اطلاق می‌شود. بدین منظور که تجزیه و تحلیل بهتر بتواند به تأیید مداخله‌های قضایی و پلیسی پرداخته و توسعه راهبردهای عملیاتی یا پیش‌گیرنده را موجب شود، براساس این مطالعات، تجزیه و تحلیل جرم را این گونه بر می‌شمارند: ابتدا، ارزیابی ماهیت و توزیع جرم به منظور تخصیص منابع و کارکنان؛ دوم تعیین روابط جرم مظنون به منظور کمک به امر تحقیقات و در نهایت تأمین شرایطی که باعث تسهیل جرم شود. بدین گونه که سیاست‌گذاران بتوانند تصمیمات آگاهانه‌ای در مورد رویکردهای پیشگیری اتخاذ

کنند. این امر میزانی را که تجزیه و تحلیل جرم به تأیید امور واکنشی و فعال پلیس می پردازد نشان می دهد. واکنش به تحلیلی اطلاق می شود که فعالیت پلیس را پس از آنکه رویدادی رخ داد حمایت می کند. این نکته شامل تجزیه و تحلیل یا تعیین سوابقی است که برای تأیید تحقیقات انجام می گیرد. فعال به تحلیلی اطلاق می شود که به منظور پشتیبانی از رویکردهای هدفمند مبتنی بر آینده و راهبردی توسعه می یابد و بر تعیین، تجزیه و تحلیل و مدیریت خطرات یا مشکلات در حال توسعه تأکید می کند (آلیسون، ۱۳۸۸: ۱۰۸).

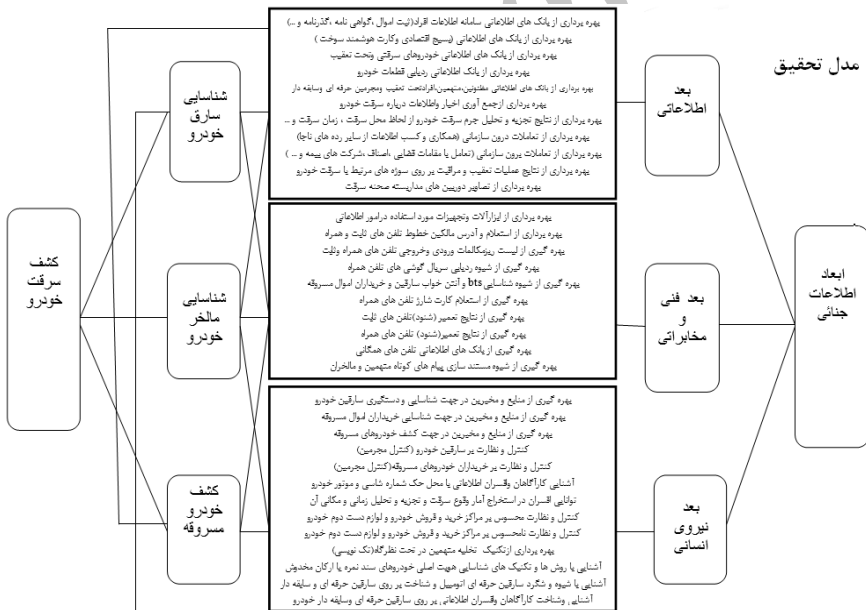
ما از عصر حجر تا عصر کشاورزی و از آن زمان تا عصر صنعتی به عصر اطلاعات رسیده ایم. دانش و اطلاعات در هر دو نیم سال دو برابر افزایش می یابد. در هیچ زمینه ای به اندازه انتقال اطلاعات، این قدر پیشرفت صورت نگرفته است. مسئله اصلی چگونگی روزآمد کردن آن است. قابل دسترس بودن اطلاعات رایانه ای از مهم ترین پیشرفت ها برای پلیس است. این اطلاعات سال ها در دسترس بوده اند. اما اینکه در یک خودروی پلیس و به راحتی در دسترس یک مأمور گشتی باشد، پدیده ای نو است. در حال حاضر مأموران درباره خودروهای مسروقه، سوابق دستگیری افراد و غیره، ظرف چند دقیقه اطلاعات دریافت می کنند (هس و بنت، ۱۳۸۵: ۳۵۸).

ج) بعد فنی و مخابراتی: امروزه کنترل خطوط مخابراتی و ارتباطی در جهت کشف جرم و شناسایی و دستگیری مجرمان یکی از مهم ترین ابزار علمی است که با گسترش امکانات پلیس و ارائه آموزش های لازم در این زمینه کار کشف جرایم و دستگیری متهمان و مجرمان را بسیار هموار می کند. در حال حاضر در کشور ما، وسایل ارتباطی و مخابراتی مانند خطوط تلفن ثابت، تلفن همراه، تلفن های همگانی و اخیراً شبکه های ارتباطی اینترنتی از قبیل وایبر، لاین، تانگو، واتس آپ و مانند اینها، مورد استفاده و بهره برداری مجرمان قرار می گیرد. دنیایی که در آن زندگی می کنیم با گذاشتن به هزاره سوم میلادی تحولات بسیار سریع و شگفت آوری را در تمام ابعاد خود تجربه می کند، بدون شک یکی از عوامل مهم و مؤثر این تحولات، ارتباطات است. سیستم ها و ابزارهای مخابراتی خصوصاً تلفن از ابداعات مهم عصر حاضر است. از خصایص برجسته ارتباطات و صنایع مربوط به آن تأثیری است که بر افزایش سرعت در نقل و انتقال داده ها و حذف مرزها و موانع فیزیکی داشته است. بدین

ترتیب مبادله حجم وسیعی از داده‌ها شامل صوت، متن و تصویر جای خود را به ارتباطات ابتدایی داده که موجب حذف حضور فیزیکی افراد و واسطه‌های مادی انتقال اطلاعات مانند کاغذ شده است.

فرصیه‌های تحقیق

- به نظر می‌رسد بین بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی و کشف سرقت خودرو در تهران بزرگ رابطه معناداری وجود دارد.
- به نظر می‌رسد بین بعد فنی و مخابراتی اطلاعات جنایی و کشف سرقت خودرو در تهران بزرگ رابطه معناداری وجود دارد.
- به نظر می‌رسد بین بعد انسانی اطلاعات جنایی و کشف سرقت خودرو در تهران بزرگ رابطه معناداری وجود دارد.

نمودار ۱: مدل مفهومی تحقیق

روش شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از نظر هدف و ماهیت کاربردی و از نظر روش توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری این تحقیق را کارآگاهان و افسران تحقیق اطلاعات جنایی پلیس آگاهی و تجسس کلانتری‌ها و قضات دادگستری تهران تشکیل می‌دهند که به صورت تمام شمار به تعداد ۱۰۷ نفر انتخاب شده‌اند. برای گردآوری اطلاعات از روش مطالعه کتابخانه‌ای و میدانی (پیمایشی) از ابزار پرسش‌نامه استفاده شده است. برای دستیابی به روایی مطلوب در ابزار پرسش‌نامه، با مطالعه متون مربوط به کشف جرم شاخص‌های هر کدام از سؤالات موضوع تحقیق شناسایی و در سؤالات پرسش‌نامه گنجانده شد. سپس برای بررسی نقش ابعاد اطلاعات جنایی در کشف خودروهای مسروقه پرسش‌نامه در اختیار کارآگاهان و پایگاه‌های نه‌گانه پلیس آگاهی تهران بزرگ، عوامل تجسس کلانتری و عوامل اطلاعات جنایی و قضات دادسرا قرار گرفت. بنابراین روایی تحقیق به تأیید کارشناسان مربوط رسیده و سپس با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت که در سطح آلفای ۰/۸۷۲ قابل قبول بوده و از پایایی لازم برخوردار است.

یافته‌های تحقیق

در تأیید فرضیه اول مفروض بر اینکه بین بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی و کشف خودروهای مسروقه رابطه معناداری وجود دارد، با توجه به دو دامنه بودن آزمون از مقدار ۰/۰۲۵ کمتر است، نتیجه می‌گیریم بین میانگین تئوری و میانگین تجربی اختلاف معناداری وجود دارد و این اختلاف میانگین نمی‌تواند ناشی از خطا و تصادف باشد، بلکه از موارد خاص است. بنابراین از نظر پاسخ‌دهندگان در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت بین بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی و کشف پرونده‌های سرقت خودرو در تهران رابطه معناداری وجود دارد. این فرضیه با میانگین امتیاز ۴/۳۶۹ تأیید می‌شود.

در تأیید فرضیه دوم مفروض بر اینکه بین بعد فنی و مخابراتی اطلاعات جنایی و کشف سرقت خودرو رابطه معناداری وجود دارد، با توجه به دو دامنه بودن آزمون از مقدار ۰/۰۲۵ کمتر است، نتیجه می‌گیریم بین میانگین تئوری و میانگین تجربی

اختلاف معناداری وجود دارد و این اختلاف میانگین نمی‌تواند ناشی از خطا و تصادف باشد، بلکه از موارد خاص است. بنابراین از نظر پاسخ دهندگان در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت بین بعد فنی و مخابراتی اطلاعات جنایی و کشف پرونده‌های سرقت خودرو در تهران رابطه معناداری وجود دارد. این فرضیه با میانگین امتیاز ۴/۳۵۷ تأیید می‌شود.

در تأیید فرضیه دوم مفروض بر اینکه بین بعد انسانی اطلاعات جنایی و کشف سرقت خودرو رابطه معناداری وجود دارد، با توجه به دو دامنه بودن آزمون از مقدار ۰/۰۲۵ کمتر است، نتیجه می‌گیریم بین میانگین تئوری و میانگین تجربی اختلاف معناداری وجود دارد و این اختلاف میانگین نمی‌تواند ناشی از خطا و تصادف باشد، بلکه از موارد خاص است. بنابراین از نظر پاسخ دهندگان در سطح اطمینان ۹۵ درصد می‌توان گفت بین بعد انسانی اطلاعات جنایی و کشف پرونده‌های سرقت خودرو در تهران رابطه معناداری وجود دارد. این فرضیه با میانگین امتیاز ۴/۵۲۳ تأیید می‌شود.

اولویت‌بندی ابعاد اطلاعات جنایی براساس آزمون فریدمن

برای این که بدانیم تأثیر کدام یک از ابعاد اطلاعات جنایی در کشف پرونده‌های مسروقه بیشترین تأثیر را دارد از آزمون فریدمن استفاده کرده ایم. براساس آزمون فریدمن داریم:

جدول ۱: اولویت‌بندی ابعاد اطلاعات جنایی

رتبه	امتیاز فریدمن	ابعاد اطلاعات جنایی
۲	۱/۸۸	بعد اطلاعاتی
۳	۱/۱۸	بعد فنی و مخابراتی
۱	۲/۹۵	بعد انسانی

Chi-Square: ۱۳۵/۲۴۵ Sig: /۰۰۰ N: ۸۴ df: ۲

برابر جدول شماره ۱، مربع کای اسکوتر برای این رتبه بندی برابر ۱۳۵/۲۴۵ و درجه آزادی آن برابر ۲ است. چون مقدار خطا برابر ۰/۰۰۰ بوده و در مقایسه با مقدار مجاز (۰/۰۵) کوچک‌تر است، از طرفی چون رخ دادن یک مربع کای ۱۳۵/۲۴۵ با ۲ درجه آزادی به صورت اتفاقی غیر محتمل است، نتیجه می‌گیریم که ۳ بعد اطلاعات جنایی در این تحقیق دارای اهمیت یکسانی نیستند. اولویت ابعاد اطلاعات جنایی براساس اهمیت و تأثیر در کشف پرونده‌های خودروی مسروقه در تهران به ترتیب بعد انسانی، بعد اطلاعاتی و بعد فنی و مخابراتی است و بعد انسانی تأثیر بیشتری نسبت به سایر ابعاد دارد.

اولویت بندی مؤلفه های مؤثر در ابعاد اطلاعات جنایی براساس آزمون فریدمن

جدول ۲: اولویت بندی مؤلفه های بعد انسانی

رتبه	امتیاز فریدمن	مؤلفه های بعد انسانی
۱	۸/۳۳۷	بهره گیری از منابع و مخبرین در جهت شناسایی و دستگیری سارقان خودرو
۲	۸/۱۲۸	بهره گیری از منابع و مخبرین در جهت شناسایی و دستگیری خریداران خودروهای مسروقه
۳	۷/۴۷۴	کنترل و نظارت نامحسوس بر مراکز خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم خودرو
۴	۷/۴۰۳	آشنایی کارآگاهان و افسران اطلاعاتی با روش ها و تکنیک های شناسایی هویت اصلی خودروهای سند نمره یا ارکان مخدوش
۵	۷/۳۲۶	بهره گیری از منابع و مخبرین در جهت کشف خودروی مسروقه
۶	۷/۲۲۴	کنترل و نظارت بر خریداران خودروهای مسروقه (کنترل مجرمان)
۷	۷/۰۶۴	شناخت کارآگاهان و افسران اطلاعاتی بر روی سارقان حرفه ای و سابقه دار خودرو
۸	۶/۹۲۳	کنترل و نظارت بر سارقان خودرو (کنترل مجرمان)
۹	۶/۷۱۱	توانایی کارآگاهان و افسران اطلاعاتی در استخراج امار و قوع سرقت خودرو و تجزیه و تحلیل زمانی و مکانی آن
۱۰	۶/۵۴۴	آشنایی کارآگاهان و افسران اطلاعاتی با شیوه و شگرد سارقان حرفه ای خودرو
۱۱	۶/۵۳۲	آشنایی کارآگاهان و افسران اطلاعاتی با محل حک شماره شاسی و موتور خودرو
۱۲	۶/۳۷۱	بهره برداری از تخلیه متهمان در تحت نظرگاه (تک نویسی)
۱۳	۵/۰۵۷	کنترل و نظارت محسوس بر مراکز خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم خودرو

Chi-Square: ۶۰/۶۰۱ Sig: ۰/۰۰۰ N: ۷۸ df: ۱۲

برابر جدول شماره ۲ و مقدار $\text{Sig} = ۰/۰۰۰$ بدست آمده نتیجه می گیریم ۱۳ مؤلفه بعد انسانی اطلاعات جنایی دارای تأثیر یکسانی نیستند. این جدول نشان می دهد بهره گیری از منابع و مخبرین در شناسایی و دستگیری سارقان و خریداران خودروهای مسروقه (گوبه های ۲ و ۱) بیشترین تأثیر را در کشف خودروی مسروقه به لحاظ بعد انسانی اطلاعات جنایی دارد.

جدول ۳: اولویت بندی مؤلفه های بعد اطلاعاتی

رتبه	امتیاز فریدمن	مؤلفه های بعد اطلاعاتی
۱	۷/۲۶۲	بهره برداری از بانک های اطلاعاتی خودروهای سرقتی و تحت تعقیب
۲	۶/۷۶۸	بهره برداری از جمع آوری اخبار و اطلاعات درباره سرقت خودرو
۳	۶/۴۷۵	بهره برداری از نتایج تجزیه و تحلیل جرم سرقت خودرو از لحاظ محل سرقت و زمان سرقت
۴	۶/۳۵۰	بهره برداری از بانک های اطلاعاتی (بسیج اقتصادی، کارت هوشمند سوخت)
۵	۶/۳۱۲	بهره برداری از بانک های اطلاعاتی مظنونان و متهمان، افراد تحت تعقیب و مجرمان حرفه ای و سابقه دار
۶	۶/۱۵۰	بهره برداری از نتایج عملیات تعقیب و مراقبت بر روی سوژه های مرتبط با سرقت خودرو
۷	۶/۰۳۷	بهره برداری از بانک اطلاعاتی ردیابی قطعات خودرو
۸	۵/۶۳۱	بهره برداری از تعاملات برون سازمانی (تعامل با مقامات قضایی، اصناف، شرکت های بیمه و ...)
۹	۵/۶۱۸	بهره برداری از بانک های اطلاعاتی سامانه اطلاعات افراد (ثبت احوال، گواهی نامه، گذرنامه و ...)
۱۰	۴/۸۰۰	بهره برداری از تعاملات درون سازمانی (همکاری و کسب اطلاعات از سایر رده های ناجا)
۱۱	۴/۵۹۳	بهره برداری از تصاویر دوربین های مدار بسته صحنه سرقت خودرو

Chi-Square: ۶۲/۰۱۳ Sig: ۰/۰۰۰ N: ۸۰ df: ۱۰

با توجه به مقدار $\text{sig} = 0/000$ ، نتیجه می‌گیریم ۱۱ مؤلفه بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی دارای تأثیر یکسانی نیستند و تأثیرشان بر اساس امتیازات فریدمن به شرح جدول شماره ۳ است. این جدول نشان می‌دهد بهره‌گیری از بانک اطلاعاتی خودروهای سرقتی و تحت تعقیب و بهره‌برداری از جمع‌آوری اخبار و اطلاعات درباره سرقت خودرو (گویه‌های ۱ و ۲) بیشترین تأثیر را در کشف خودروی مسروقه به لحاظ بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی دارد.

جدول ۴: اولویت بندی مؤلفه‌های بعد فنی و مخابراتی

رتبه	امتیاز فریدمن	مؤلفه‌های بعد فنی و مخابراتی
۱	۶/۷۴۶	بهره‌گیری از لیست ریز مکالمات ورودی و خروجی تلفن‌های همراه
۲	۶/۳۰۳	بهره‌گیری از لیست ریز مکالمات ورودی و خروجی تلفن‌های ثابت
۳	۶/۲۲۷	بهره‌گیری از نتایج تعمیر (شنود) تلفن‌های همراه
۴	۶/۰۵۶	بهره‌گیری از نتایج تعمیر (شنود) تلفن‌های ثابت
۵	۵/۶۵۸	بهره‌گیری از شیوه شناسایی آنتن خواب سارقان و خریداران اموال مسروقه (Bts)
۶	۵/۵۹۴	بهره‌گیری از شیوه ردیابی سریال گوشی‌های تلفن همراه
۷	۵/۵۱۸	بهره‌گیری از شیوه مستندسازی پیام‌های کوتاه متهمان و مالخران
۸	۵/۲۰۸	بهره‌برداری از استعلام آدرس مالکان خطوط تلفن‌های ثابت و همراه
۹	۴/۱۴۵	بهره‌گیری از استعلام کارت شارژ تلفن‌های همراه
۱۰	۳/۵۳۷	بهره‌گیری از بانک‌های اطلاعاتی تلفن‌های همگانی

Chi-Square: ۱۰۹/۴۵۳ Sig: ۰/۰۰۰ N: ۷۹ df: ۹

با توجه به مقدار $\text{sig} = 0/000$ ، نتیجه می‌گیریم ۱۱ مؤلفه بعد فنی و مخابراتی اطلاعات جنایی دارای تأثیر یکسانی نیستند و تأثیرشان بر اساس امتیازات فریدمن به شرح جدول شماره ۴ است. این جدول نشان می‌دهد بهره‌گیری از لیست ریز مکالمات ورودی و خروجی تلفن‌های همراه و ثابت (گویه‌های ۱ و ۲) بیشترین تأثیر را در کشف خودروی مسروقه به لحاظ بعد فنی و مخابراتی اطلاعات جنایی دارد.

نتیجه‌گیری

بر اساس یافته‌های تحقیق، تمامی شاخص‌های بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی در کشف سرقت خودرو مؤثر است. لیکن میزان اهمیت آنها در این خصوص متفاوت بوده و تفاوت قابل توجهی میان تأثیر هر کدام از این شاخص‌ها مشاهده می‌شود. به طوری که از میان ۱۱ شاخص تعیین شده بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی (بهره‌برداری از بانک‌های اطلاعاتی سامانه اطلاعات افراد) (ثب اموال، گواهینامه، گذرنامه و...)،

بهره‌برداری از بانک های اطلاعاتی (بسیج اقتصادی و کارت هوشمند سوخت)، بهره‌برداری از بانک های اطلاعاتی خودروهای سرقتی و تحت تعقیب، بهره‌برداری از بانک اطلاعاتی ردیابی قطعات خودرو، بهره‌برداری از بانک‌های اطلاعاتی مظنونان، متهمان، افراد تحت تعقیب و مجرمان حرفه ای و سابقه دار، بهره‌برداری از جمع‌آوری اخبار و اطلاعات درباره سرقت خودرو، بهره‌برداری از نتایج تجزیه و تحلیل جرم سرقت خودرو از لحاظ محل سرقت، زمان سرقت و...، بهره‌برداری از تعاملات درون سازمانی (همکاری و کسب اطلاعات از سایر رده‌های ناجا)، بهره‌برداری از تعاملات برون سازمانی (تعامل با مقامات قضایی، اصناف، شرکت های بیمه و...)، بهره‌برداری از نتایج عملیات تعقیب و مراقبت بر روی سوژه های مرتبط با سرقت خودرو، بهره‌برداری از تصاویر دوربین های مداربسته صحنه سرقت خودرو، بهره‌گیری از بانک اطلاعاتی خودروهای سرقتی و تحت تعقیب و بهره‌برداری از جمع‌آوری اخبار و اطلاعات درباره سرقت خودرو بیشترین تأثیر را در کشف خودروی مسروقه به لحاظ بعد اطلاعاتی اطلاعات جنایی دارد. بعد از شاخص‌های بهره‌گیری از بانک اطلاعاتی خودروهای سرقتی و تحت تعقیب و بهره‌برداری از جمع‌آوری اخبار و اطلاعات درباره سرقت خودرو، شاخص بهره‌برداری از نتایج تجزیه و تحلیل جرم سرقت خودرو از لحاظ محل سرقت، زمان سرقت و... و شاخص بهره‌برداری از بانک‌های اطلاعاتی (بسیج اقتصادی و کارت هوشمند سوخت) بیشترین تأثیر را داشته‌اند. بهره‌برداری از تعاملات درون سازمانی و بهره‌برداری از تصاویر دوربین های مداربسته کمترین تأثیر در بین ابعاد اطلاعاتی اطلاعات جنایی را داشته‌اند. هر کدام از شاخص‌های تعیین شده ابعاد اطلاعاتی اطلاعات جنایی نقش ویژه ای در کشف سرقت خودرو دارند. به عنوان مثال بهره‌گیری از عملیات تعقیب و مراقبت بر روی سوژه و بهره‌برداری از سایر بانک های دیگر از قبیل سامانه اطلاعات افراد و ردیابی قطعات خودرو، بدواً منجر به توقیف و کشف خودرو و نهایتاً سر نخ‌ی در جهت شناسایی و دستگیری سارقان می‌شود.

تمامی شاخص های بعد فنی مخابراتی اطلاعات جنایی در کشف خودروهای مسروقه مؤثر است. لیکن میزان اهمیت آنها در این خصوص متفاوت بوده و تفاوت قابل توجهی میان تأثیر هر کدام از این شاخص ها مشاهده می‌شود. از میان ۱۰

شاخص (بهره‌برداری از استعمال و آدرس مالکان خطوط تلفن‌های ثابت و همراه، بهره‌گیری از لیست ریز مکالمات ورودی و خروجی تلفن‌های ثابت، بهره‌گیری از لیست ریز مکالمات ورودی و خروجی تلفن‌های همراه، بهره‌گیری از شیوه‌ردیابی سریال گوشی‌های تلفن همراه، بهره‌گیری از شیوه‌شناسایی bts و آنتن خواب سارقان و خریداران اموال مسروقه، بهره‌گیری از استعمال کارت شارژ تلفن‌های همراه، بهره‌گیری از نتایج تعمیر تلفن‌های ثابت، بهره‌گیری از نتایج تعمیر تلفن‌های همراه، بهره‌گیری از بانک‌های اطلاعاتی تلفن‌های همگانی، بهره‌گیری از شیوه‌مستدسازی پیام‌های کوتاه متهمان و مالخران، بهره‌گیری از لیست ریز مکالمات ورودی و خروجی تلفن‌های همراه و ثابت بیشترین تأثیر را در کشف خودروی مسروقه به لحاظ ابعاد فنی و مخابراتی اطلاعات جنایی دارد. پس از شاخص پرینت ریز مکالمات تلفن همراه و ثابت، بهره‌برداری از تعمیر(شود) تلفن همراه و سپس ثابت بیشترین نقش را داشته است. شاخص بهره‌گیری از بانک‌های اطلاعاتی تلفن همگانی آخرین شاخص مؤثر با کمترین تأثیر نسبت به سایر شاخص‌ها شناسایی شده است.

تمامی شاخص‌های مرتبط با بعد انسانی اطلاعات جنایی و کشف پرونده‌های سرقت خودرو در کشف خودروهای مسروقه مؤثر است. لیکن میزان اهمیت آنها در این خصوص متفاوت بوده و تفاوت قابل توجهی میان تأثیر هر کدام از این شاخص‌ها مشاهده می‌شود. از میان ۱۳ شاخص (بهره‌گیری از منابع و مخبرین در جهت شناسایی و دستگیری سارقان خودرو، بهره‌گیری از منابع و مخبرین در جهت شناسایی خریداران اموال مسروقه و کشف خودروی مسروقه، بهره‌گیری از منابع و مخبرین در جهت کشف خودروهای مسروقه، کنترل و نظارت بر سارقان خودرو، کنترل و نظارت بر خریداران خودروهای مسروقه(کنترل مجرمان)، آشنایی کارآگاهان و افسران اطلاعاتی با محل حک شماره شاسی و موتور خودرو، توانایی افسران در استخراج آمار وقوع سرقت و تجزیه و تحلیل زمانی و مکانی آن، کنترل و نظارت محسوس بر مراکز خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم خودرو، کنترل و نظارت نامحسوس بر مراکز خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم خودرو، آشنایی با روش‌ها و تکنیک‌های شناسایی هویت اصلی خودروهای سند نمره یا ارکان مخدوش، بهره‌برداری از تخلیه متهمان در تحت نظرگاه(تک نویسی)، آشنایی با شیوه و شگرد

سارقان حرفه ای اتومبیل و شناخت بر روی سارقان حرفه‌ای و سابقه‌دار، آشنایی و شناخت کارآگاهان و افسران اطلاعاتی بر روی سارقان حرفه‌ای و سابقه دار خودرو)، بهره‌گیری از منابع و مخبرین در شناسایی و دستگیری سارقان و خریداران خودروهای مسروقه بیشترین تأثیر را در کشف خودروی مسروقه به لحاظ ابعاد انسانی اطلاعات جنایی دارد. بعد از بهره‌گیری از منابع و مخبرین در شناسایی و دستگیری سارقان و خریداران خودروهای مسروقه شاخص کنترل و نظارت نامحسوس بر مراکز خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم خودرو، آشنایی با روش‌ها و تکنیک‌های شناسایی هویت اصلی خودروهای سند نمره یا ارکان مخدوش و سپس کنترل و نظارت بر خریداران خودروهای مسروقه (کنترل مجرمان) بیشترین تأثیر در کشف سرقت خودرو (بعد انسانی) داشته و نهایتاً سر نخ‌ی در جهت شناسایی و دستگیری سارقان و همدستان آنها و خریداران خودروهای مسروقه می‌شوند. کنترل و نظارت محسوس بر مراکز خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم خودرو کمترین تأثیر را در کشف خودروهای سرقتی داشته؛ چرا که چنین مراکزی به دور از چشم پلیس اقدام به خرید و فروش خودرو و لوازم دست دوم می‌کنند و باید تحت کنترل نامحسوس قرار گیرند.

پیشنهادها

- تعامل با کلیه سازمان‌ها، ارگان‌ها و نهادهای دولتی، نظامی، خصوصی، بانک‌ها و... در جهت بالا بردن کیفیت زاویه دید، شعاع دید، وضوح تصویر، حافظه و... در دوربین‌های مدار بسته منصوبه و فعال کردن آنها به طور دائم.
- طراحی سیستم بانک‌های اطلاعاتی خودرو و موتورسیکلت‌های سرقتی و تحت تعقیب به تناسب خواسته‌های پلیس آگاهی.
- شناسنامه‌دار کردن افراد سابقه دار در سیستم سامانه‌های پلیس و تشکیل بانک اطلاعات مشترک پلیس در زندان‌ها، به طوری که به محض آزادی زندانی، پلیس آمادگی لازم جهت کنترل مجرم را داشته باشد.

منابع

- آگاروال، دی. سی. (۱۳۹۰). *مخابرات ماهواره‌ای*، ترجمه: جواد شیخ‌زادگان، تهران: انتشارات دانشگاه امام حسین (ع) (چ دوم).
- آلیسون، لارنس (۱۳۸۸). *روان شناسان قانونی*، ترجمه: مهدی جاوید، تهران: انتشارات کارآگاه.
- احمدی، حمزه (۱۳۹۳). *بررسی نقش ابعاد اطلاعات جنایی در کشف سرقت خودرو*، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته کشف جرایم، دانشگاه علوم انتظامی امین.
- امید، رضا (۱۳۸۹). *عوامل مؤثر بر توانمندسازی پلیس آگاهی در کشف خودروهای مسروقه (تهران - ۱۳۸۸)*، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته کشف جرایم، دانشگاه علوم انتظامی امین.
- بیابانی، غلامحسین و هادیانفر، سیدکمال (۱۳۸۴). *فرهنگ توصیفی علوم جنایی*، تهران: انتشارات کارآگاه.
- بیابانی، غلامحسین (۱۳۸۷). *اطلاعات جنایی و تحلیل اطلاعاتی در کشف جرایم*، مجله کارآگاه، سال دوم، شماره ۴، صص ۱۴۸-۱۷۵.
- پلیس آگاهی ناجا، دستورالعمل روش محاسبه کشف به شماره ۸۵۱۱۹/.../.../۱۳۸۵/۹/۱۳ مورخه ۱۳۸۵/۹/۱۳.
- دارابی فرد، عین ا. (۱۳۸۶). *عوامل مؤثر در کشف خودروهای مسروقه (تهران - ۱۳۸۵)*، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته کشف جرایم، دانشگاه علوم انتظامی امین.
- راهداری، مراد و جوانمرد، محمد (۱۳۹۳). *بررسی عوامل مؤثر بر افزایش سرقت‌های به عنف جاده‌ای در منطقه غرب تهران (۹۳-۹۰)*، دفتر تحقیقات کاربردی فرماندهی انتظامی ویژه غرب تهران.
- رهبریان، بهروز (۱۳۸۷). *عوامل مؤثر بر ارتقای توان عملیاتی کارکنان پلیس آگاهی در دستگیری متهمان متواری (۱۴-۸۲)*، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته کشف جرایم، دانشگاه علوم انتظامی امین.
- زاهدی، محمدعلی (۱۳۸۷). *نقش سند نمره کردن خودروهای مسروقه در عدم کشف آنها (تهران - ۱۳۸۶)*، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته کشف جرایم، دانشگاه علوم انتظامی امین.

- سایت ناجا (۱۳۸۹). سیستم شماره گذاری پلیس راهور ناجا: www.police.ir.
- قربان حسینی، علی اصغر (۱۳۸۱). جرم شناسی و جرم یابی سرقت، مشهد: جهاد دانشگاهی.
- هانفی اردکانی، حسین (۱۳۸۴). پی جویی سرقت، تهران: انتشارات دانشگاه علوم انتظامی امین.
- هس، کارن ام و بنت، ویندلیو (۱۳۸۵). تحقیقات جنایی (جلد اول)، ترجمه: انتشارات معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی امین، تهران: انتشارات معاونت پژوهش دانشگاه علوم انتظامی امین.

Archive of SID